

## POSTANOWIENIE

Dnia 11 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z odwołania A. C.  
na decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Rzeszowie  
o wysokość emerytury,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych  
w dniu 11 maja 2026 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego  
w Rzeszowie z dnia 24 czerwca 2025 r., sygn. akt III AUa 185/25,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od odwołującej się na rzecz organu rentowego  
240 (dwieście czterdzieści) złotych wraz z odsetkami  
wynikającymi z art. 98 § 1<sup>1</sup> Kodeksu postępowania cywilnego  
tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

W wyroku z 24 czerwca 2025 r., sygn. akt III AUa 185/25, Sąd Apelacyjny w Rzeszowie – w sprawie z odwołania A. C. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Rzeszowie o wysokość emerytury – oddalił apelację odwołującą się od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie z 29 stycznia 2025 r., sygn. akt IV U 636/23, w którym Sąd Okręgowy w punkcie I odrzucił odwołania od dwóch decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Rzeszowie z 13 maja 2015 r., znak: [...]; w

punkcie II oddalił odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Rzeszowie z 26 maja 2023 r., znak: [...].

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołująca się zaskarżyła skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczynę przyjęcia skargi określoną w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. W ocenie skarżącej jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, co wynika z kwalifikowanego naruszenia prawa przez Sąd Apelacyjny, które miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku tj. po pierwsze w postaci dowolnego, bez oparcia w przepisach prawa oraz zakresu rozpoznania sprawy określonego w art. 114 § 1 pkt 6 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oddalenia wniosków dowodowych powódki mających wykazać kluczową przesłankę rozstrzygnięcia w postaci błędu organu rentowego przy przyznawaniu powódce świadczenia, a także ustalaniu jego wysokości; po drugie wyrażające się w dowolnym, bez oparcia w przepisach prawa uznaniu, że przekazanie przez pozwanego środków zgromadzonych na rachunku powódki w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa sprawia, że możliwość nabycia przez ubezpieczoną prawa do emerytury kapitałowej ustała definitywnie.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniosł o: - wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania; ewentualnie o: - oddalenie skargi kasacyjnej; - w każdym z ww. przypadków o zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpatrywana skarga kasacyjna odwołującej się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do

rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony twierdzeniem, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.). W związku z tym, że skarga kasacyjna służy ochronie przede wszystkim interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, przez udział Sądu Najwyższego w rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub oczywiście niezgodnych z prawem, to niezbędne jest stworzenie mechanizmu pozwalającego na sprawną realizację tych zadań przede wszystkim przez wyodrębnienie z tego katalogu skarg niespełniających stawianych przez ustawodawcę przesłanek warunkujących potrzebę ich rozpoznania przez niniejszy Sąd. Nie można w świetle powyższego uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymaga przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. Podczas gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego

orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z: 16 marca 2023 r., I USK 163/22, LEX nr 3570640; 3 listopada 2025 r., III USK 151/24, LEX nr 3938651; 16 grudnia 2025 r., I USK 44/25, LEX nr 4003958; 17 grudnia 2025 r., II USK 127/25, LEX nr 3987252; 17 lutego 2026 r., I CSK 2551/25, LEX nr 4024399).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. Pierwsza z postawionych w uzasadnieniu wniosku kwestii dotyczy oczywistego naruszenia art. 114 ust. 1 pkt 6 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Druga z postawionych kwestii nieskonkretyzowana we wskazaniu przepisu prawa określającego sygnalizowany problem nie została powiązana z odpowiednią argumentacją wykazującą oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.

W postanowieniu z 28 stycznia 2025 r. (II USK 322/23, LEX nr 3829533) Sąd Najwyższy stwierdził, że każda prawomocna decyzja organu rentowego może zostać uchylona lub zmieniona zarówno na wniosek osoby zainteresowanej, jak i z urzędu, jeśli wystąpi jedna z enumeratywnie wymienionych w art. 114 ust. 1 pkt 1-6 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przesłanek, w tym także w sytuacji określonej w punkcie 6, to jest, gdy przyznanie świadczeń lub nieprawidłowe obliczenie ich wysokości nastąpiło na skutek błędu organu rentowego (zob. uwagi M. Gajda-Durlik, 2.2.1.8.2. Nadzwyczajne środki prawne (w:) System Prawa Administracyjnego Procesowego. Tom IV. Postępowania autonomiczne i szczególne. Postępowania niejurysdykcyjne, red. A. Matan, Warszawa 2021). Uprawomocnienie się decyzji ustalającej wysokość emerytury spowoduje, że uwzględniony do jej obliczenia kapitał początkowy nie może już ulec zmianie, choćby został nieprawidłowo ustalony wskutek błędu organu rentowego, chyba że od dnia wydania decyzji ustalającej ów kapitał nie minął jeszcze okres 3 lat.

W uzasadnieniu swojego wyroku Sąd Apelacyjny w Rzeszowie przedstawił, że zaskarżona decyzja organu rentowego z 26 maja 2023 r. dotyczyła odmowy

przeliczenia emerytury zgodnie z art. 26c ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przyznanie emerytury wnioskodawczyni w decyzji z 13 maja 2015 r. i obliczenie jego wysokości, nie wiąże się z błędem organu rentowego. Nie można mówić o błędzie w wykładni czy stosowaniu prawa, jak i przy ustalaniu stanu faktycznego, a także o niedopełnieniu obowiązku informacyjnego i obowiązku działania na korzyść wnioskodawczyni, co podnoszono w odwołaniu. Na powyższe jednoznacznie wskazuje wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie z 20 lutego 2023 r., IV U 1492/22 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 26 marca 2024 r., III AUa 257/23. W toku tego postępowania przesądzono, że A. C. nie może występować z roszczeniem przyznania emerytury po 65 roku życia, albowiem nie pobierała okresowej emerytury kapitałowej, a nadto środki zgromadzone na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym zostały, zgodnie z jej wnioskiem, przekazane na dochody budżetu państwa. Sąd pierwszej instancji oddalił odwołanie odwołującej się od decyzji odmawiającej jej prawa do emerytury, a Sąd Apelacyjny oddalił apelację od wyroku Sądu Okręgowego. Stosownie do ustaleń poczynionych w uprzednim postępowaniu wnioskodawczyni nie wycofała wniosku o emeryturę przed uprawomocnieniem się decyzji przyznającej ją, nie zaskarżyła decyzji z 13 maja 2015 r. przyznającej jej emeryturę na podstawie art. 183 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz o podjęciu wypłaty tej emerytury jako korzystniejszej, a także pobierała tak ustaloną emeryturę do chwili obecnej.

Co więcej, wydawane decyzje uwzględniały wolę A. C., a o wszelkich istotnych okolicznościach w sprawie była ona prawidłowo pouczana. Przyznanie i wypłata emerytury w oparciu o art. 183 ustawy było działaniem uzasadnionym. Wnioskodawczyni w 2015 r. składając wniosek o emeryturę, zdecydowała o wycofaniu składek z Otwartego Funduszu Emerytalnego, a przy posiadaniu informacji przekazanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych mogła wybrać wariant korzystniejszy kwotowo, a różny w zależności od tego, czy wycofuje środki z Otwartego Funduszu Emerytalnego, czy też zachowuje członkostwo w Otwartym Funduszu Emerytalnym - do czego organ rentowy odniósł się w decyzjach wydanych w dniu 13 maja 2015 r. Decyzje te nie zostały zaskarżone. Wnioskodawczyni miała wiedzę o przysługujących jej prawach i obowiązkach oraz

była prawidłowo przez organ rentowy poinformowana. W decyzji z 13 maja 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że nie podejmuje wypłaty emerytury ustalonej zgodnie z regułami określonymi w art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ była ona mniej korzystna od emerytury ustalonej na zasadach określonych przez art. 183 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a więc wybrał zgodnie z wnioskiem wnioskodawczynie wariant korzystniejszy. Wnioskodawczynie miała możliwość dokonania wyboru wariantu i sama z tego zrezygnowała. Przepis art. 114 ust. 1 pkt 6 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych umożliwia uchylenie lub zmianę decyzji i ponowne ustalenie prawa do świadczeń, lub ich wysokości, jeżeli przyznanie świadczeń lub nieprawidłowe obliczenie ich wysokości nastąpiło na skutek błędu organu rentowego. Według Sądu drugiej instancji takiego błędu w niniejszej sprawie strona skarżąca nie wykazała, a jedynie podnosi po raz kolejny tożsame zarzuty, które były już rozpoznawane przez tutejszy Sąd w sprawie o sygn. akt III AUa 257/23.

W rozpatrywanej skardze kasacyjnej nie przedstawiono odpowiedniej argumentacji polemicznej – adekwatnej do podstaw zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji – wykazującej oczywistą zasadność skargi w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. (punkt pierwszy). Rozstrzygnięcie zawarte w punkcie drugim niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 98 § 1, § 1<sup>1</sup> i § 3 k.p.c.

[a.ł.]